

Estergon Kalesi

Budin'in 45 km. kuzeybatısında, Tuna kıyısında Vaç dirseğinin kuzeyinde bir kale ve şehir. Yıllarca Macar krallığının başkentliğini yaptı. Estergon'u ilk feth eden Osmanlı hükümdarı, Kânûnî Sultan Süleymân Hân'dır. Budin'i fethettikten sonra 1529'da Viyana'yı kuşatmak üzere Avrupa'ya hareket eden pâdişâh, Semendire sancakbeyi Yahyâ Paşazade Mehmed Bey'e öncü birlikleriyle ilerlemesini söyledi, Mehmed Bey ve emrindeki kuvvetler, yolları üzerindeki Estergon kalesini kuşattılar. Kale müdafileri karşılarında Osmanlı askerini görünce, silâh atmaksızın kaleyi teslim ettilerse de bu hâl kısa sürdü ve 1531'de elimizden çıktı. Estergon'un kesin olarak Osmanlı hâkimiyetine girmesi, Kânûnî Sultan Süleymân Hân'ın, 1543'de Avrupa'ya yaptığı Estergon Sefer-i Hümâyûnu adıyla meşhur onuncu seferinde gerçekleşti. On iki günlük bir kuşatmadan sonra düşman emân dileyerek 10 Ağustos 1543'de teslim oldu.

Elli seneden fazla hâkimiyetimizde kalan Estergon kalesi, Kocasinan Paşazade Mehmed Paşa'nın düşman karşısında yenilmesinden sonra, Avusturya orduları başkumandanı Prens Mansfeld tarafından 2 Ağustos 1595'de muhasara edildi. Alman, Macar, Leh, Çek ve İtalyanlardan meydana gelen 80 bin kişilik ordunun hücumu ve 42 büyük topun günde iki bin gülle yağdırmalarına rağmen, Anadolu beylerbeyi, Lala Mehmed Paşa ve kumandasındaki Osmanlı askerleri büyük bir sabırla mücadele vererek kaleyi teslim etmiyorlardı. Bu korkunç muhasara, top gülleleri altında yirmi sekiz gün devam etti. Askerin suyu ve yiyeceği bitmiş, yardım da alamamışlardı.

Estergon komutanı Lala Mehmed Paşa hiç bir yerden yardım gelmeyeceğini anladığı hâlde, düşmanın vire yâni sağ salım çıkıp gitmek şartıyla kaleyi teslim teklifini kabule yanaşmıyordu. Fakat başka çâre de yoktu. Sirem alaybeyi Hüseyin Bey, tarihçi İbrâhim Peçevî, Kâtib Ahmed Çelebi Paşa'dan meydana gelen bir hey'et, kaleden çıkarak düşmanın vire şartlarını uygun bir şekilde görüşerek kaleye döndüler. Lala Mehmed Paşa'yı herkesin malı ve silâhlarıyla Vişegrat kalesine gitmeye ikna ettiler. Ve elli iki senelik Osmanlı hakimiyetindeki Estergon'u 30 Ağustos 1595'de düşmana teslim etmek mecburiyetinde kaldılar. Bir avuç yiğit Gâzinin, kahramanlara parmak ısırtan şanlı müdâfâsından sonra kaleyi teslim etmesi, kendilerini çok duygulandırdı. Kale kapısından çıkarken başta Lala Paşa olmak üzere hiç biri gözyaşlarını tutamamış, bu serhat kalesini yeniden fethetmek için Allahü teâlâyâ duâ etmişlerdi.

Hakîkaten mücâhid Gâzilerin kırık gönülleri ile yaptıkları duâyı Allahü teâlâ kabul etmiş, on sene sonra 29 Ağustos 1605'de sadrâzam ve serdâr-ı ekrem Lala Mehmed Paşa, kahraman gâzileriyle Estergon'u muhasara etmişti. Bir ay boyunca "Allah Allah..." nidalarıyla hücum üzerine hücum tazelediler. Kaleden kuş uçurtmayıp, düşmanın emân dilemesiyle kalkan kılıçlarını indirdiler. Kaleyi vire ile teslim alarak, içlerindeki sönmez hasretlerini giderdiler.

Bundan sonra yetmiş sekiz sene daha Osmanlı hudut boylarının eşsiz müdâfaasını yapan Estergon mücâhidleri, 1683 tarihindeki Avusturya savaşında kaleyi düşmana teslim etmek mecburiyetinde kalmışlardı. Böylece Estergon'un Osmanlı hâkimiyetinde kaldığı yüz kırk yıllık şan ve şerefli târih sahîfesi kapanmış oldu.

Kaynak: Osmanlı Tarihi Ansiklopedisi, 3.Cild